

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**NOUS REPTES I TENDÈNCIES
DE LA CRIMINOLOGIA I LA
POLÍTICA CRIMINAL**

Coordinació: FERNÁNDEZ-PACHECO ESTRADA,
CRISTINA

Any acadèmic 2018-19

Informació general de l'assignatura

Denominació	NOUS REPTES I TENDÈNCIES DE LA CRIMINOLOGIA I LA POLÍTICA CRIMINAL			
Codi	13308			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Màster Universitari en Sistema de Justícia Penal	1	OPTATIVA	Semipresencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	2		4
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	FERNÁNDEZ-PACHECO ESTRADA, CRISTINA			
Departament/s	DRET PÚBLIC			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	15% presencial / 75% virtual			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Castellà			
Horari de tutoria/lloc	per mitjà del correu electrònic indicat			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
CASTRO LIÑARES, DAVID	david.castro@ua.es	2	
FERNÁNDEZ-PACHECO ESTRADA, CRISTINA	cristina.fpacheco@ua.es	1	
JUANATEY DORADO, MARÍA CARMEN MARINA	carmen.juanatey@ua.es	3	
SALAT PAISAL, MARC	msalat@dpub.udl.cat	0	

Objectius acadèmics de l'assignatura

Coneixement dels factors que en l'actualitat determinen l'aparició de delictes amb noves característiques i dels que influeixen en les modernes polítiques públiques de prevenció del crim i reacció enfront del mateix. Així mateix, de la presó com a instrument polític-criminal i algunes de les seves alternatives.

Competències

1. Coneixement de les diferents perspectives d'abordatge del comportament antisocial
2. Adquisició de consciència crítica en l'anàlisi del sistema penal
3. Capacitat per assessorar sobre les possibles respostes a un problema jurídic-penal
4. Coneixement dels factors que incideixen en el disseny de les polítiques criminals
5. Correcció en l'expressió oral i escrita en el llenguatge tècnic
6. Domini de les TIC
7. Aptitud per aplicar els coneixements adquirits i capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (multidisciplinaris) dins la seva àrea d'estudi
8. Capacitat per integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis
9. Capacitat per comunicar les pròpies conclusions -i els coneixements i raons últimes que les sustenten- a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
10. Capacitat de gestió adequada de la informació

Continguts fonamentals de l'assignatura

Tema 1. Política criminal y población penitenciaria

1. Las tasas de encarcelamiento como indicador de rigor penal
2. Evolución de las tasas de encarcelamiento

- 2.1. El actual descenso de las tasas de encarcelamiento en Europa
- 2.2. Evolución de las tasas de encarcelamiento en España en las últimas décadas
- 2.3. El fenómeno de la encarcelación masiva en EE.UU.

Tema 2. La ejecución de la pena de prisión y los derechos del condenado. Legislación española, doctrina y jurisprudencia constitucional y europea

1. La Legislación penitenciaria española
 - 1.1. El sistema penitenciario español actual: origen y evolución
 - 1.2. Especial referencia a la figura del “Juez de vigilancia penitenciaria”
2. El modelo penitenciario de reinserción social
 - 2.1. Críticas al modelo de reinserción social: el modelo garantista de Ferrajoli
 - 2.2. El modelo garantista de reinserción social
3. Derechos de los internos: protección y límites. Doctrina y Jurisprudencia constitucional española y europea
 - 3.1. El principio de proporcionalidad
 - 3.2. El derecho a la reeducación y a la reinserción social
 - 3.3. El derecho a la vida y a la salud: deberes de protección del Estado
 - 3.4. El derecho a la intimidad en el ámbito penitenciario
 - 3.5. Régimen disciplinario y medios coercitivos
4. Especial referencia a la situación de las mujeres en prisión
 - 4.1. Peculiares circunstancias del cumplimiento de pena de prisión en el caso de las mujeres
 - 4.2. Especial mención a la situación de las madres con hijos en prisión

Eixos metodològics de l'assignatura

Les activitats formatives consistiran en sessions magistrals, conferències d'experts, estudi de materials, lectures orientades, resolució de casos.

Tant les sessions magistrals com les sessions d'experts s'efectuaran al llarg de dues jornades localitzades a l'inici del segon semestre, moment en què tindrà lloc la realització de la part docent presencial. Finalitzada aquesta, seguint la corresponent temporalització, procedirà la realització d'activitats per part dels estudiants, com recensions i resolució de casos, per la qual cosa resultarà requisit previ l'estudi tant dels corresponents materials allò que la realització de les corresponents lectures dirigides.

La distribució de crèdits ECTS per activitats respecte de cadascuna de les matèries ofertades serà la següent:

- Sessions presencials i conferències d'experts: 2 crèdits
- Estudi de materials: 1 crèdit
- Lectures dirigides: 1 crèdit
- Recensions i resolució de casos: 2 crèdits

Pla de desenvolupament de l'assignatura

- sessions presencials entre el 9 i 10 d'abril de 2019.
- 3 activitats on line a realitzar entre abril i juny de 2019.

Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació consistirà en el seguiment d'un sistema d'avaluació continuada. Aquest vindrà integrat per la realització de diverses activitats distribuïdes al llarg del segon semestre. Ja que es tracta d'un màster on la docència serà semipresencial, la primera de les activitats d'avaluació continuada consistirà en l'assistència a les sessions presencials i la seva convenient aprofitament. L'esmentat aprofitament serà valorat pels professors encarregats d'aquesta matèria en acabar les dues sessions presencials corresponents.

Finalitzada la docència presencial, es presentarà un calendari d'activitats consistents en l'estudi dels materials que es facilitin, tant en paper com a través del campus virtual. El grau de coneixement d'aquests materials s'avaluarà a través de diversos exercicis -recensiones i resolució de casos- que es distribuïran periòdicament i que seran corregits pel professorat encarregat d'aquesta matèria. D'aquestes activitats s'obtindrà una qualificació que serà la corresponent a la matèria cursada.

La qualificació global de l'assignatura s'obtindrà de la mitjana aritmètica de les qualificacions corresponents a cadascuna de les activitats on line que conformin l'assignatura. Per a poder superar l'avaluació serà necessari realitzar totes les activitats online.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografía recomendada para el seguimiento de la asignatura:

- Dünkel, F., "European penology: The rise and fall of prison population rates in Europe in times of migrant crises and terrorism", *European Journal of Criminology*, 14-6, 2017.
- Fernández-Pacheco Estrada, C., "Sobre los peligros del punitivismo. El fenómeno de la encarcelación masiva en EE.UU.", *Indret. Revista para el análisis del Derecho*, 3,2013.
- Ferrajoli, L.: *Derecho y Razón. Teoría del garantismo penal*, 8ª edic., Ed. Trotta, Madrid, 2006.
- Juanatey Dorado, C.: "La ley de medidas de reforma para el cumplimiento íntegro y efectivo de las penas y los principios constitucionales del Derecho penal", *La Ley Penal, Revista de Derecho penal, procesal y penitenciario*, núm. 9, 2004, págs. 5-30.
- Juanatey Dorado, C.: "Algunas consideraciones sobre el negocio de las prisiones privadas en EE.UU.", *Revista General de Derecho Penal*, 21, 2014, págs. 1-26.
- Juanatey Dorado, C.: "Reinserción y prisión permanente revisable", *ADPCP*, 2013.
- Juanatey Dorado, C.: "Derechos del condenado y limitaciones derivadas de la necesidad de pena. Especial referencia a los delincuentes de cuello blanco" en *Cuadernos digitales de formación, Consejo General del Poder Judicial*, 23, 2015.
- Lappi-Seppälä, T.: "Política criminal y penas alternativas a la prisión en los países escandinavos", (trad. de Ana I. Cerezo Domínguez), *Cuadernos de Política Criminal*, núm. 90, Madrid, 2006, págs. 121-158.